

# OBSAH

## HISTORIE VZNIKU ČESKÉ ALEXANDROVKY

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| Úvod .....                                                                        | 5  |
| Exulantské rody zakladatelů České Alexandrovky<br>a jejich putování po Rusi ..... | 7  |
| Založení České Alexandrovky .....                                                 | 15 |
| Pan učitel František Dostál .....                                                 | 17 |
| Stěhování za Volhu a návrat zpět .....                                            | 25 |
| Další komunity Čechů na východě .....                                             | 28 |

## ETNICKÉ, SOCIÁLNÍ A PROFESNÍ POMĚRY

|                            |    |
|----------------------------|----|
| V ČESKÉ ALEXANDROVCE ..... | 30 |
|----------------------------|----|

## ALEXANDROVŠTÍ V LETECH 1906–1911

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| Misijní cesty faráře Františka Prudkého (1908, 1909, 1911) ..... | 37 |
| Misijní cesta vikáře Rudolfa Šedého (1911) .....                 | 40 |

## UDÁLOSTI Z LET 1909–1922

|                                                        |    |
|--------------------------------------------------------|----|
| V České Alexandrovce a jejím nejbližším okolí .....    | 42 |
| Osud čtyř rodin Kulhavých v chutoru u Ljubašovky ..... | 46 |

## ALEXANDROVŠTÍ ČEŠI A HLADOMOR

|                                                                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Misijní cesta vikáře Rudolfa Šedého a Josefa Klimeše v roce 1922 ....                                         | 49 |
| Misijní cesta vikáře Rudolfa Šedého a učitele Jaroslava Martínka<br>v roce 1923 a pomoc ze staré vlasti ..... | 51 |

## ŠKOLNÍ VÝUKA

|                                                |    |
|------------------------------------------------|----|
| Období let 1903–1923 .....                     | 61 |
| Pan učitel Jaroslav Martínek .....             | 63 |
| Pan učitel Antonín Benda .....                 | 65 |
| Absolventi sovětských učitelských ústavů ..... | 69 |
| Škola v Rozalevce .....                        | 71 |

## NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT A DUCHOVNÍ

|                                          |    |
|------------------------------------------|----|
| PŮSOBNÍ UČITELE JAROSLAVA MARTÍNKY ..... | 74 |
|------------------------------------------|----|

## SPOLEČENSKÝ ŽIVOT; VÝSTAVBA

|                         |    |
|-------------------------|----|
| A SAMOSPRÁVA OBCE ..... | 80 |
|-------------------------|----|

## ŽIVOT ALEXANDROVSKÝCH V PŘEDVÁLEČNÉM OBDOBÍ

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| Kolektivizace a rozkulačování .....            | 87  |
| Únik do Tiraspolu .....                        | 102 |
| Hladomor v letech 1932–1933 .....              | 103 |
| Návrat z Tiraspolu a konec třicátých let ..... | 107 |

## VELKÝ TEROR A REPRESÁLIE VE TŘICÁTÝCH LETECH

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| Vraždní v masovém měřítku; situace na Ukrajině ..... | 112 |
| Střílení našich .....                                | 120 |
| Národnost a počty zavražděných .....                 | 127 |
| Kult osobnosti a jeho konce .....                    | 128 |

## VÁLKA A OKUPACE

|                                           |     |
|-------------------------------------------|-----|
| Začátek .....                             | 130 |
| První bomby na Kotovsk .....              | 134 |
| Evakuace .....                            | 136 |
| Němci v České Alexandrovce .....          | 140 |
| Transnistrie .....                        | 146 |
| Herr Hochman .....                        | 150 |
| Zajatci a <i>Jak se kalila ocel</i> ..... | 152 |
| Banderovci .....                          | 154 |
| Rodina Štěrbových .....                   | 155 |
| Gruzínci a Kolja .....                    | 158 |
| Cesta do Lipecka .....                    | 161 |
| Němečtí vojáci Josef, Karl a Egon .....   | 163 |
| Hauptmann Luftwaffe .....                 | 166 |

## STRÍPKY Z DOBY DOSPÍVÁNÍ

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| Začátky sportování .....                           | 168 |
| Vážné onemocnění a Džulbars .....                  | 169 |
| Silos .....                                        | 173 |
| Růženka a Mařenka – 1940 .....                     | 174 |
| Zkoprnělý zajíc a nebezpečné hry .....             | 175 |
| Stelná kráva, bulík, zdivočelé prase a Sokol ..... | 176 |
| Šachy, různé neplechý a dlouhé zimní večery .....  | 179 |

## VÁLKA POKRAČUJE

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Ústup Němců .....                                       | 185 |
| Návrat Sovětů .....                                     | 189 |
| Na frontu do první linie v civilním oblečení .....      | 192 |
| Rukování .....                                          | 194 |
| Major .....                                             | 197 |
| Start do vlasti prarodičů .....                         | 198 |
| Představy o Československu a realita .....              | 201 |
| Dopis .....                                             | 203 |
| Poslední boj mého bratra Miloslava .....                | 205 |
| Rozhodování .....                                       | 208 |
| Účast alexandrovských Čechů v druhé světové válce ..... | 213 |

## PO VÁLCE

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| Opět hladomor .....                      | 218 |
| Setkání s mými kmotry .....              | 221 |
| Ludvík Kratochvíl (nar. 1914) .....      | 224 |
| Jaroslav Kratochvíl (nar. 1916) .....    | 233 |
| Milo Bitton-Kratochvíl (nar. 1919) ..... | 234 |

## DOMA NA UKRAJINĚ PO LETECH

|                                          |     |
|------------------------------------------|-----|
| V mém rodišti – 1955 .....               | 241 |
| V Bohemce a cesta na Kavkaz – 1956 ..... | 245 |
| „Sdajtě dokumenty“ – 1966 .....          | 249 |
| „Sdajtě dokumenty“ – 1971 .....          | 253 |

## NOVÝ DOMOV .....

256

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| Seznam zkratek .....       | 265 |
| Cizí a nářeční slova ..... | 266 |
| Použitá literatura .....   | 268 |
| Archivní materiály .....   | 269 |